

Разматрање поводом двадесетогодишњице уједињења Берлина

Велики број подељених територија на српском говорном подручју указује на тешкоће становништва и неприродно стање које рађа нове сукобе. Ретко који народ има толико спорних територија, подељених градова и енклава. Са Србима би се могли упоредити Курди насељени у Турској, Сирији, Ираку, Ирану али они до сада нису имали своју државу. Градови попут Сарајева (некада највећег српског града после Јасеновца и Београда), Вуковара, Карловца, данас скоро да немају Срба. Два велика и историјски важна топонима, Јерусалим и Берлин, сведоче о горкој судбини народа који су деобари или пак предмет деоба. Неретко су подељени ради кажњавања поражене стране у рату. Сваки град деобе и мржње носи бреме прохујалог времена и отуда га ваља посматрати као *topos* велике енергетске напетости или као војну тачку на којој савременици започињу кавгу или завршавају раније почету битку. Најбољи пример је Берлин, после другог светског рата, а његова прошлост можда се тиче будућности српских градова која је већ почела. Посебно што су домаћи политичари почетком јуна 1999. тражили денацификацију Србије, док су кроз Београд пролазили руски тенкови упућени у Приштину. Данацификација Србије, о којој се говори и данас, није само правни или политички захват против пораженог и недостојног противника већ идеолошки оквир, наметнут снагом оружја.

Косовска Митровица

Општина Косовска Митровица удаљена је четрдесетак километара од Приштине и заузима око 350 km² површине. Осим града обухвата и 49 села. Град и два села (Суви До и Свињаре) етнички су мешовити док су остала села албанска. [\[1\]](#)

[1](#)
Северни део Митровице насељава око 20 000 становника од којих је 17 000 Срба (5-7 000 интерно расељених лица) док је око 3 000 Албанаца, Бошњака, Рома, Ашкалија и Египћана.

[\[2\]](#)
Река Ибар дели Митровицу и две сукобљене заједнице а мост је својеврсни српско-албански *Checkpoint Charlie*

. Ибар је уједно и јужна линија одбране Србије од албанских напада. Митровица данас симболише историјски и културни дисконтинуитет Срба који обележава вековни отпор

исламској култури.

[3]

Отуда не чуди што су Срби из ових крајева малодушни, меланхолични и прожети осећајем беспомоћности.

[4]

Сплет околности Митровицу је учинио посебно важним градом у овом делу Старе Србије. Није без основа мишљење стручњака Међународне кризне групе (МКС) да је Трепча Берлински зид Косова. Експерти МКС изводе закључак да албанска мањина („Косовари“) у срцу свог идентитета носи управо рудник Трепчу! [5] Кризна тачка у односу Срба и Албанаца, мисле стога, биће Косовска Митровица а пре свега рудник Трепча. [6]

Подела Косовске Митровице привременог је карактера. Албанци, вероватно, рачунају да ће ускоро моћи да побију, протерају и асимилују пацификоване Србе из северног дела града а Срби пак, да им *status quo* одговара као подношљиво стање неравнотеже.

Овом иду у прилог савремени погледи на српски идентитет и његову наводну подељеност који се називају у зборнику радова под насловом: *Савремена култура Срба на Косову и Метохији* . [7] Овај

Зборник плод је пројекта Филозофског факултета у Београду под насловом: „Антрополошко истраживање савремене културе Срба на КиМ“ урађеног 2008. године а по поручби Министарства за Косово и Метохију РС.

[8]

Трст

Трст је јадранска лука чија прошлост подсећа на историју Данцига и Одесе. До Другог светског рата имао је самосталност која је 1947. кулминирала покушајем да се прогласи независна држава под заштитом УН као „Слободна територија Трст“. Овај простор подељен је у две зоне Моргановом линијом. Зона А, 1954. припала је Италији, зона Б припала је Југославији (слика 1). Тек 1975. Осимским споразумом утврђена је коначна граница између Италије и СФРЈ. Криза око овог града била је битка између Италије и Југославије, за претежно италијански град. Још увек је у сећању поклич маса у Србији, предвођених комунистима тога времена: „Живот дамо, Трст не дамо!“ Ипак, ваља запазити да је Трст имао чвршће гаранције од Гдањска пошто су оне долазиле од УН,

Подељени градови

Пише: Славољуб С. Лекић
недеља, 08 новембар 2009 19:23

Италије и Југославије. Код Италијана никада није згасао жал што су Новиград, Умаг, Пиран, Изола и Копар подељени између две тадашње југословенске републике – Хрватске и Словеније. Управо се данас Словенија и Хрватска споре око границе у Пиранском заливу. Тршћанска криза производ је односа романских и словенских народа и покушаја словеначких и хрватских комуниста да се уз помоћ Југославије домогну Истре и Трста и тако отму Италији оно што она сматра за своје. И данас, као и некада док је био на дну гвоздене завесе, Трст личи на крајњу тачку Запада који себе сматра јединим достојним наследником грчке Европе, и њеним истинским савременим тумачем.

Слика 1. Разграничене у зони Трста између Италије и Југославије

Дистрикт Брчко

Брчко је главни град среза брчанског. Лежи на реци Брки, десној притоци Саве у североисточној Босни. Укупна површина градског подручја је 183km². Налази се у средишту босанске Посавине и северне Мајевице на периферији Републике Српске и њеном крајњем северу.

[\[9\]](#)

Ово место симболично раздваја два крила Републике Српске и саму Босну. Дакле, Брчко формално није подељен град већ град који дели РС (слика 2). У правном смислу нејасна је позиција Брчког пошто је након Дејтонског споразума постало посебан дистрикт, а уз то има обележја ентитета (извршна, законодавна и судска власт). Отуда неки мисле да је Брчко у ствари трећи ентитет у Босни и Херцеговини.

[\[10\]](#)

